

Inhoudsopgave

Voorwoord	8	Het leven in Kaapverdië	33
		Familieverhoudingen	33
		Religie	33
ACHTERGRONDEN	11	De Kaapverdise keuken	34
Ligging en klimaat	11		
Ligging	11		
Klimaat	14	PRAKTISCHE INFORMATIE	37
Aantal inwoners en bevolkingsdichtheid	15	Voor de reis	37
Staatkundig	16	Nuttige adressen	37
Het parlement	16	Benodigde reisdocumenten	37
Politieke partijen en politiek	16	Boeking	37
De bevolking van Kaapverdië	16	Geld	37
Voertaal	17	Douane	38
Geschiedenis	17	Klimaat en beste reistijd	38
Ontdekking van de eilanden	17	Gezondheid	38
Portugese kolonie	17	Bagage	38
De onafhankelijkheidsstrijd	19	Vervoersmogelijkheden naar Kaapverdië	39
Onafhankelijkheid	19	Kleding	40
De eenpartijstaatsregering	19	Handig om mee te nemen	40
Meerpartijenstelsel	19	Tijdens de reis	40
Emigratie en immigratie	20	All-inclusive of individueel	40
Kunst en cultuur	20	Nuttige adressen	41
Muziek en dans	20	Aankomst op het vliegveld	41
Kaapverdise muziek	20	Gezondheid	41
Festivals	21	<i>Gezondheidsproblemen voorkomen tijdens het doen van vrijwilligerswerk</i>	42
<i>Ouril spelen</i>	21	Van het ene naar het andere eiland	44
<i>De Djembé</i>	22	<i>Combinatiereis eilanden</i>	56
Economie en welzijn	23	Overnachtingsmogelijkheden	46
Landbouw en visserij	23	Actieve vakantie	47
Gezondheidszorg	24	<i>Vorbereid wandelen in Kaapverdië</i>	52
Onderwijs	25	Strandvakantie	53
Levensstandaard	25	Vervoer	54
Toerisme	26	Na de reis	55
Flora en fauna	26	Vertrek	55
Flora	26	Van A tot Z	55
Fauna	27		
<i>Walvissen spotten op Boa Vista</i>	29		
<i>De bescherming van zeeschildpadden in Kaapverdië</i>	30		
Natuurbehoud op Kaapverdië	33		

Inhoudsopgave

BEZIENSWAARDIGHEDEN	59	Monte Verde	85
Bovenwindse eilanden		Het oosten	85
(Ilhas de Barlavento)	59	Calhau	85
		Het zuidwesten	86
Santo Antão	59	São Pedro	86
De ontdekking van Santo Antão	59	<i>De populairste festivals op São Vicente</i>	87
<i>Highlights van Santo Antão</i>	60		
Santo Antão tegenwoordig	61	Santa Luzia	89
<i>Een eerste kennismaking met het eiland</i>		Het Santa Luzia Natuurreservaat	90
<i>Santo Antão</i>	64	<i>Het werk van Biosfera I op Santa Luzia</i>	91
Van en naar Santo Antão	64		
Vervoer op Santo Antão	65	Ilhéu Branco en Ilhéu Razo	93
Het oosten	65	Ilhéu Branco	93
Porto Novo	65	Ilhéu Razo	93
<i>Een avontuurlijke rit in een aluquer op</i>			
<i>Santo Antão</i>	67	São Nicolau	95
Pontinha de Janela	68	De ontdekking van São Nicolau	95
Het noorden	68	<i>Highlights van São Nicolau</i>	96
Cidade das Pombas	68	São Nicolau tegenwoordig	97
Ribeira Grande	70	Van en naar São Nicolau	100
Ponta do Sol	71	Vervoer op São Nicolau	100
<i>De geitenkaas van Santo Antão</i>	72	Het noorden	100
Fontainhas	72	Ribeira Brava	100
Chã de Igreja	73	Rondon Ribeira Brava	101
Cruzinha da Garça	73	Cachaço en het Parque Natural	
Corda	74	Monte Gordo	101
Spongeiro	74	Het Parque Natural Monte Gordo	101
Het westen	75	Het westen	103
Tarrafal de Monte Trigo	75	Tarrafal de São Nicolau	103
<i>De populairste festivals op Santo Antão</i>	76	Ten noorden van Tarrafal de São	
		Nicolau	104
São Vicente	77	Ribeira da Prata en Praia Branca	104
De ontdekking van São Vicente	77	Carbeirinho	104
São Vicente tegenwoordig	77	Ten zuiden van Ribeira Brava	105
<i>Highlights van São Vicente</i>	78	Preguiça	105
Van en naar São Vicente	82	Het oosten	105
Vervoer op São Vicente	82	Juncalinho	105
Het noorden	82	Carrçal	105
Mindelo	82	<i>De populairste festivals op São Nicolau</i>	106
Salamansa	84		
Baía das Gatas	84		

Inhoudsopgave

Sal	107	de Curral Velho	131
De ontdekking van Sal	107	Praia de Lacacão	131
<i>Highlights van Sal</i>	108	Praia de Santa Mónica	131
Sal tegenwoordig	111	Praia de Curralinho en Praia de	
Van en naar Sal	111	Varandinha	131
Vervoer op Sal	111	Povoação Velha	131
Een tour rond het eiland maken	112	<i>De populairste festivals op Boa Vista</i>	132
Het zuiden	113		
Santa Maria	113	Benedenwindse eilanden	
Het zuidoosten	115	(Ilhas de Sotavento)	133
Costa da Fragata	115		
Serra Negra	115	Maio	133
Het zuidwesten	115	De ontdekking van Maio	133
Murdeira	115	<i>Highlights van Maio</i>	134
Het noorden	115	Maio tegenwoordig	134
Espargos	115	Van en naar Maio	135
Pedra de Lume	116	Vervoer op Maio	137
Het noordwesten	117	Het zuidwesten	137
Palmeira	117	Cidade do Porto Inglês (Vila do	
Buracona	118	Maio)	137
<i>De populairste festivals op Sal</i>	118	Ponta Preta	139
		<i>Geitenkaas maken</i>	140
Boa Vista	119	Het westen	141
De ontdekking van Boa Vista	119	Morro	141
Boa Vista tegenwoordig	119	Calheta	141
<i>Highlights van Boa Vista</i>	120	Het noordwesten	141
Van en naar Boa Vista	121	Morrinho en Cascabulho	141
Vervoer op Boa Vista	124	<i>Mooie stranden op Maio</i>	142
Het noordwesten	124	Het oosten	142
Sal Rei	124	De dorpen Pedro Vaz, Alcatraz	
Het noorden	128	en Pilão Cão	142
Costa de Boa Esperança en het		Het zuiden	143
Wrak van Santa Maria	128	De dorpen Figueira da Horta,	
Espingueira	128	Ribeira Dom João en Barreiro	143
Rabil	128	<i>Fundação Maio Biodiversidade (FMB)</i>	143
<i>De African Djembe Group in Boa Vista</i>	129		
Het oosten	130	Santiago	145
Norte	130	De ontdekking van Santiago	145
Baía das Gatas	130	Santiago tegenwoordig	145
Het zuiden	131	<i>Highlights van Santiago</i>	146
Praia de Curral Velho en het Ilhéu		Van en naar Santiago	147

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

Het zuiden	150	Van en naar Brava	179
Praia	150	Vervoer op Brava	181
Cidade Velha	152	Het noorden	181
Het noorden	154	Vila Nova Sintra	181
Tarrafel	154	Furna	183
Chão Bom en het concentratiekamp	155	Fajã d'Água	183
Ribeira da Prata	158	<i>De populairste festivals op Brava</i>	182
Centraal Santiago	156		
Assomada	156	Ilhéus do Rombo	183
Boa Entrada en Poilón	160		
<i>De Rabelados van Santiago</i>	159	Over de auteur	186
Serra Malagueta	160	Register	187
São Domingos en São Jorge dos Orgãos	161		
Monte Tchôta en Parque Natural da Serra do Pico d' Antónia	162	OPGENOMEN KAARTEN	
Het oosten	163	Kaapverdië, ligging	10
Barragem de Poilão	163	Kaapverdië, overzichtskaart	12-13
Praia Baixo	163	Santo Antão	61-63
Pedra Badejo en Santa Cruz	163	São Vicente	80-81
<i>De populairste festivals op Santiago</i>	164	Santa Luzia	88
		Ilhéu Branco en Ilhéu Razo	92
Fogo	165	São Nicolau	98-99
De ontdekking van Fogo	165	Sal	110
<i>Highlights van Fogo</i>	166	Boa Vista	122-123
Fogo tegenwoordig	167	Maio	136
Van en naar Fogo	169	Santiago	148-149
Vervoer op Fogo	169	Fogo	168
Een tour rond het eiland maken	169	Brava	180
Het westen	170		
São Filipe	170		
Het oosten	172		
Chã das Caldeiras	172		
Het noorden	175		
Mosteiros	175		
<i>De populairste festivals op Fogo</i>	176		
Brava	177		
De ontdekking van Brava	177		
<i>Highlights van Brava</i>	178		
Brava tegenwoordig	179		

Zeeschildpad

om de eilanden. Dit zijn de karetschildpad (*Eretmochelys imbricata*), de soepschildpad of groene zeeschildpad (*Chelonia mydas*), de lederschildpad (*Dermochelys coriacea*) en de warana of dwergschildpad (*Lepidochelys olivacea*).

De populatie van de zeeschildpaddensoort *Caretta caretta*, die in Kaapverdië aan land komt, is de twee na grootste ter wereld, na Florida Keys (in de Verenigde Staten) en Massirah (een eiland in Oman). Deze zeeschildpaddensoort heeft de bedreigde status. Ongeveer 3000 vrouwelijke schildpadden van deze soort komen ieder jaar aan land om hun eieren te leggen. De meestbezochte eilanden zijn Boa Vista, Maio en Sal.

Walvissen

Bultrugwalvissen arriveren in de wateren rondom Kaapverdië tussen december en april, met de beste trefkans in april en mei. Hier zogen ze hun jongen in ondiep water

zonder golven, totdat ze sterk genoeg zijn voor de open oceaan.

De beste plekken om de bultrugwalvissen te zien zijn aan de west- en zuidwestkust van Boa Vista. Ook bij de eilanden Sal en Maio kun je ze treffen. De individuele dieren kunnen worden herkend aan hun natuurlijke markeringen. De mannelijke dieren zingen liedjes. Dit doen ze onder andere om de vrouwelijke bultrugwalvissen aan te trekken. Daarnaast is het een manier om afstand te houden van andere mannelijke dieren.

WALVISSEN SPOTTEN OP BOA VISTA

Het zien van deze indrukwekkende zoogdieren is een zeldzaam voorrecht; er zijn slechts ongeveer 300 bultrugwalvissen die Kaapverdië kiezen om te paren en te kalven. De meerderheid van deze soort (ongeveer 10.000-12.000) kalft in West-Indië.

Tijdens een walvisexcursie worden toeristen meestal vergezeld door een mariene bioloog. Deze vaart mee en verzamelt gegevens over de verspreiding van walvissen, hun gedrag en neemt huidmonsters af voor individuele identificatie. Met de verzamelde informatie kan de situatie van deze zoogdieren beter in kaart worden gebracht. Een walvisexcursie duurt 2-4 uur, afhankelijk van de condities op zee. Er zijn per excursie maximaal 12 deelnemers aan boord.

Advies: zorg ervoor dat je een excursie boekt bij een geregistreeerde reisorganisatie die het natuurlijke gedrag van de walvissen zo min mogelijk hindert en voldoende afstand tot de walvissen houdt. Hoe kleiner het schip, hoe beter. Op Boa Vista kun je terecht bij de organisatie Naturalia Ecotours, <http://www.naturaliaecotours.com/>

en verschillende soorten vissen (waaronder twee soorten ballonvissen). De excursie bestaat uit vier uur snorkelen inclusief pick-up vanaf je hotel, een wetsuit, snorkelspullen en transport in een four-wheel drive naar Baía das Gatas, www.naturaliaecotours.com.

Sinds niet al te lange tijd zijn er duik- en snorkelmogelijkheden in Tarrafal de Monte Trigo op Santo Antão. Je kunt terecht bij Santo Antão Scuba Diving, <https://www.caboverdescubadiving.com>. Laat je zeker goed informeren over de beste tijd van het jaar om te gaan duiken. Informeer naar de condities bij de duikschool.

Een snorkel- of duikexcursie op Maio is te boeken bij AAA Maio Plongée, <http://capvert-plongee.com>.

Naast Sal, Boa Vista, Santo Antão en Maio kun je terecht op de eilanden Santiago en São Vicente. De Kaapverdische reisorganisaties waaronder Morabitor, <https://morabitor.com/en/home> en Barracuda Tours, <https://barracudatours.com> bieden ook duik- en snorkelexcursies aan.

Wandelen

Kaapverdië is een uitstekende bestemming voor de actieve reiziger. Voor wandelaars is de verscheidenheid aan landschappen indrukwekkend. De eilanden Santo Antão, Fogo, Santiago, São Nicolau en Brava staan bekend om hun geweldige wandelmogelijkheden.

De volgende Nederlandse reisorganisaties bieden wandelvakanties op de eilanden aan. Ze hebben een gevarieerd programma waarbij aandacht wordt besteed aan duurzaam toerisme:

SNP Natuurreizen van ANWB, www.snp.nl.

Nunatak, www.nunatak.nl.

HT wandelreizen, <https://www.htwandelreizen.nl>.

Fair Travel, www.fairtravel.nl.

Cabo Nu, www.cabo.nu.

Het eiland Santo Antão, en dan zeker de regio Paúl, leent zich uitstekend voor het maken van lange wandelingen. De zeer recente vulkanische activiteit heeft geleid tot indrukwekkende uitzichten. De vallei (ribeira) van Paúl maakt deel uit van één van de beschermd gebieden op het eiland. Samen met de krater Cova de Paúl, Ribeira Torre en Tope de Coroa wordt het gebied gezien als een natuurpark. Het hart van Santo Antão is enkel toegankelijk voor de avontuurlijke bezoeker. Dit ligt verscholen achter een netwerk van paden en wegen. Erosie heeft de oude vulkaanraters bijgeschaafd tot diepe, groene en zeer vruchtbare valleien.

Voor wandelaars is het advies om te wandelen onder begeleiding van een ervaren, lokale gids. Edson Lima is geboren en getogen op het eiland, spreekt Engels en kent het eiland goed. De naam van zijn reisorganisatie is Lima-tochten Santo Antão, <http://walksantantao.com>.

Wandelen in het afgezonderde westen (in Tarrafal De Monte Trigo) van Santo Antão is niet te vergelijken met een wandeling in de vallei van Paúl en vereist een betere planning vooraf. Het gebied wordt gekenmerkt door onverwachte kliffen en uitgesleten rotsformaties; navigeren is een stuk uitdagender. De bergpaden zijn er smaller, moeilijker begaanbaar en regelmatig worden bergpassen afgesloten door de regenval.

In tegenstelling tot in het verleden is er nu een kaart van het eiland beschikbaar: Dr. Pitt Reitmaier, Lucete Fortes: *Wanderführer Santo Antão*, AB Kartenverlag. ISBN 978-3-934262-24-9. 1. Auflage 2018. 252 Seiten. In deze AB Karten staat een groot aantal wandelingen beschreven. De kaart is via de website van bela-vista te bestellen, <https://www.bela-vista.net/buch-order.aspx>.

Brava is een wandeileiland bij uitstek. Veel

Kaapverdië is een fantastische wandelbestemming

wandelingen beginnen en eindigen in de hoofdstad van het eiland, Vila Nova Sintra.

Mogelijke wandelroutes op Brava:

Je kunt vanuit Vila Nova Sintra naar het westen gaan, richting Fajã d'Água, waarbij je het dorp Levadura passeert. Een andere optie is om vanuit Vila Nova Sintra naar Fonte de Vinagre te wandelen, een dorp in het oostelijke deel van het eiland. Het ligt op 200 meter hoogte, dicht bij de Atlantische kust op ongeveer 3 kilometer ten oosten van de hoofdstad van het eiland, Vila Nova Sintra. Er is een bron in het dorp dat Fonte de Vinagre heet, dat het dorp Furna van drinkwater voorziet.

Een tweede optie is om te vertrekken vanuit Vila Nova Sintra, via Mato Grande naar Monte Fontainhas (de hoogste berg van Brava met een hoogte van 976 meter), Mato, Nossa Senhora do Monte. Nossa Senhora do Monte is een in 1826 gestichte stad,

gelegen in het hart van het eiland. In 1862 werd Nossa Senhora do Monte een bedevaartsoord. Er is onder andere een katholieke bedevaartskerk te bezichtigen. Na Nossa Senhora do Monte vervolg je je weg via Cova Joana terug naar Vila Nova Sintra.

Daarnaast zijn er verschillende leuke wandelroutes en opties vanuit Fajã d'Água; bijvoorbeeld van Fajã d'Água naar Nossa Senhora do Monte of omgekeerd.

Wandelen op Brava kan ook worden georganiseerd via de Nederlandse organisatie Voettochten wandelvakanties & trektochten, www.voettochten.nl.

Ook Qualitur biedt wandelexcursies aan op Fogo en Brava, <http://qualitur.cv>. Bij Atlantur kun je juist goed terecht voor het organiseren van een wandeling op de eilanden Santiago, Santo Antão en São Vicente; <https://atlantur.com/en>.

9. Vogels spotten

De beste plekken voor vogelaars zijn de *Salina de Santa Maria, Serra Negra, Pedra de Lume* en *Baía da Murdeira*. Een vogelsoort die zich enkel op Sal voortplant is de steltkluut (*Himantopus himantopus*).

10. Catamaran zeilen

Bekijk Sal en de omgeving vanaf het water tijdens een zeiltocht op een catamaran. Bij *Baía de Murdeira* planten verschillende zeedieren zich voort in het warme water. Ook kijk je uit op de 'Leeuwenrots' (*Monte Leão*), een berg die de vorm heeft van een leeuwenkop.

Toen de zakenman Manuel António Martins anderhalve eeuw geleden besloot om een exportindustrie op te zetten, begon het bevolkingsaantal op Sal snel toe te nemen. De bouw van het internationale vliegveld ging in 1939 van start met de Italiaanse regering als opdrachtgever. De Italiaanse dictator Benito Mussolini zocht naar een geschikte locatie waar vliegtuigen een tankstop konden maken alvorens vanuit Europa door te vliegen naar Zuid-Amerika. Portugal verkocht het

recht om een vliegveld te bouwen in 1939 aan Italië en kocht het vervolgens in 1945 weer terug.

Naast Europa was het vliegveld ook van belang voor Zuid-Afrika. Omdat verschillende Afrikaanse landen niet toestonden dat er op hun grondgebied werd geland, maakten de Zuid-Afrikaanse luchtvaartmaatschappijen een tussenstop op Sal. Het bouwen van huizen voor de bemanningsleden was een eerste stap richting het toerisme op het eiland.

Het strand van Santa Maria op Sal

SAL

HET NOORDEN

COSTA DE BOA ESPERANÇA EN HET WRAK VAN SANTA MARIA

Costa de Boa Esperança ligt in het noordwesten van het eiland. Deze kuststrook ligt tussen Ponta do Sol en Ponta Antónia in. Hier ligt ook het scheepswrak van Santa Maria. Onderweg van Spanje naar Brazilië in 1968 strandde dit schip hier, met aan boord auto's, drank, meloen, varkensvlees en kaas. Er liggen meerdere scheepswrakken onder water. Geschat wordt dat het gaat om meer dan veertig schepen. Voor duikliefhebbers is het een boeiende plek om de onderwaterwereld rondom de wrakken te bekijken. Omdat er wordt gezegd dat er toeristen zijn beroofd in dit gebied is het niet aan te raden om er alleen naar toe te gaan.

ESPINGUEIRA

Espingueira is gelegen aan de noordkust van het eiland. Bezoek de stranden en de toenmalige haven in deze kleine plaats.

Accommodatie in Espingueira

In Espingueira kun je verblijven in de ecolodge Spinguera, www.spinguera.com

RABIL

Rabil was tot het begin van de 19e eeuw de hoofdstad van Boa Vista. Na Sal Rei is Rabil de plaats met de meeste inwoners. Het ligt op zes kilometer ten zuidoosten van de hoofdstad. Ten noordwesten van de plaats ligt het internationale vliegveld Aristides Pereira. In Rabil staat de oudste kerk van het eiland: de imposante São Roque, gebouwd in 1806.

Het scheepswrak van Santa Maria

DE AFRICAN DJEMBE GROUP IN BOA VISTA

Energie, dans en ritme

Tijdens een eerste bezoek aan Boa Vista, in de zomer van 2015, maakten we kennis met een groep vriendelijke en gastvrije drummers. Onze vriend Thione Sow, nodigde ons uit om de African Djembe Group te zien optreden. We stonden op blote voeten in het warme zand, konden de vibraties van de Djembés voelen en we kregen inzicht in de Senegalese cultuur tijdens deze energieke voorstelling. We luisterden naar nummers over West-Afrika die werden begeleid door het ritme van de Djembés. De African Djembe Group bestaat uit Se-

negalese muzikanten en artiesten. Gekleed in kleurrijke kleding omarmen deze jongens hun Senegalese roots; waarin dansen en drums een dagelijks onderdeel van het leven uitmaken.

De African Djembe Group geeft regelmatig optredens bij het restaurant Morabeza op Praia da Chave in Sal Rei. Zorg dat je op tijd bent, zodat je gegarandeerd een goede zitplek hebt. De show is een waar spektakel, waarbij blijkt dat de Djembé-drummers ook uitstekende dansers zijn. Uiteindelijk wordt het publiek ook uitgenodigd om mee te dansen.

Het mooie strand Praia da Chave heeft zich ontwikkeld voor toerisme. Rabil bezit een grote keramiektraditie. Je kunt de traditionele pottenbakkerij (Escola de Olaria)

bezoeken. De pottenbakkerij voorziet lokale bewoners van werk en fungeert daarnaast als een school, waarin kinderen worden geschoold in de kunst van het pottenbakken.

Praia da Chave

10. Vogels spotten in Chã das Caldeiras

Chã das Caldeiras wordt door BirdLife International beschouwd als een belangrijk vogelgebied op Kaapverdië.

11. Kaapverdise muziek in São Filipe

In de hoofdstad São Filipe wordt regelmatig een Kaapverdise avond voor toeristen georganiseerd. Lokale muzikanten zorgen voor swingende muziek, terwijl je 's avonds buiten dineert.

Sinds de vulkaanuitbarsting in 1680 volgde een serie van nieuwe erupties op Fogo; waarbij bij iedere eruptie een nieuw gevormde krater in de bestaande krater achterbleef. De Pico de Fogo, met 2829 meter het hoogste punt van Kaapverdië, werd gevormd door de eruptie die plaatsvond in 1785. De lava die uit de krater werd gespuwd vond z'n weg over de noordoostelijke kant van de kratermond. Dit is de verhoging waarop de plaats Mosteiros is gebouwd. Daarna vonden er nog erupties plaats in 1799, 1847,

1852, 1857, 1951, 1995 en in 2014. De laatste eruptie, op 23 november 2014, had tot gevolg dat de inwoners van Chã das Caldeiras moesten evacueren. De dorpen Bangaeria, Portela en Cuvatina werden compleet bedekt met lava.

FOGO TEGENWOORDIG

De economie van het eiland is gebaseerd op landbouw, de hoofdactiviteit op het eiland, en visserij. Koffie en wijn zijn de belangrijkste producten van het eiland. De druivenran-

Fogo

FOGO